

Lastensaannin tukemisen tiekartta 2022

Miksi?

Lastensaanti lykkääntyy Suomessa nykyisin yhä myöhemmälle iälle ja tahattomasta lapsettomuudesta on muodostunut kansanterveydellinen ongelma. Moni on perheellistymisen tai sen ajoittamisen suhteen epävarma eikä saa pohdintoihinsa tukea. Tarvitsemme Suomeen uuden perhesuunnittelun osa-alueen, jolla tuetaan toivottujen lasten saantia ja ennaltaehkäistään tahatonta lapsettomuutta sekä siihen liittyvää henkilökohtaista surua.

Hedelmällisyystietoisuuden lisääminen ja kokonaisvaltainen seksuaalikasvatus on tapa tukea ihmisiä saamaan toivomansa määrä lapsia.

Hedelmällisyys-tietoisuus

- Lisääntymisbiologia, kuten
 - Kuukautiskierto
 - Hedelmällinen aikaikkuna, ovulaatio
 - Siittiöiden määrä ja laatu
- Hedelmällisyys, kuten
 - Ikä
 - Seksitaudit ja sairaudet
 - Elämäntapatekijät kuten tupakka, alkoholi, huumeet, ylipaino
 - Seksuaali- ja lisääntymisterveydestä huolehtiminen
- Tieto ja ymmärrys lapsettomuushoidoista sekä niiden mahdollisuuksista, rajoitteista ja terveysvaikutuksista.

Moninainen vanhemmuus

Tieto ja ymmärrys moninaisesta vanhemmuudesta ja perheistä: Heteroparit, adoptio, sateenkaariparit, uusperheet, kumppanuusvanhemmuus, suurperheet, sijaissyntytyt, itsellinen lastensaanti...

Lapsia vai ei?

Jokaisella on oikeus päättää omasta lapsiluvustaan. Pohdinnan tulisi olla osa kasvatusta ja päätösten teon tueksi on tarjottava riittävästi tietoa.

Palvelut

Matalan kynnyksen seksuaali- ja lisääntymisneuvonta, perheellistymisen pohtimisen sosiaalinen ja psykologinen tuki, mahdollisuus selvittää omaa hedelmällisyyden tilaa.

Mitä?

12–18-vuotiaat

- Hedelmällisyystietoisuus
- Seksuaaliterveydestä huolehtiminen
- Seksuaalisuuden moninaisuus ja monimuotoiset perheet

Yläkoulun, lukion ja ammattikoulun terveystieto.

18–25-vuotiaat

- Hedelmällisyystietoisuus
- Seksuaaliterveydestä huolehtiminen
- Perhesuunnittelun tuki ja neuvonta

YTHS, ehkäisyneuvolat, nuorisoneuvolat tai -vastaanotot. Järjestöjen tarjoamat matalan kynnyksen palvelut, myös verkossa.

Yli 25-vuotiaat

- Hedelmällisyystietoisuus
- Perhesuunnittelun tuki ja neuvonta
- Mahdollisuus selvittää omaa hedelmällisyyden tilaa

Ehkäisyneuvolat, perhekeskukset, järjestöt ja mahdollisesti uusi taho lastensaannin pohdinnan tueksi.

Miten?

Suomeen on perustettava kansallinen ohjausryhmä, joka selvittää toivotun lastensaannin tukemiseen tarvittavia rakenteita ja toimintoja ja laatii ohjeistuksen rakenteiden luomiseksi.

Ohjausryhmän
hallinnointi
ministeriötasolla
(OKM, STM)

Terveystieteiden
asiantuntijoita

Kolmannen
sektorin
toimijoita

Opetushallinnon
edustajia

Seksuaali- ja
lisääntymisterveyden
asiantuntijoita

Terveys- ja
hyvinvoinnin laitos
(THL)

Tutkijoita